

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 września 2018 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu oddalił powództwo L. O. przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w Ł. o zapłatę kwoty 60 000 złotych oraz orzekł o kosztach procesu.

Powyższy wyrok wynikał z uznania za nieudowodnione zarówno co do zasady jak i wysokości żądania zapłaty zadośćuczynienia z tytułu uszczerbku na zdrowiu, którego powód doznał podczas pobytu w zakładzie karnym na skutek przemocy ze strony współosadzonego w związku z niezapewnieniem mu przez administrację więzienną odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Sąd Rejonowy nie dając wiary zeznaniom powoda w zakresie w jakim twierdził on, że doznał urazu podczas kłótni ze współosadzonym w celi stanął na stanowisku, że w sprawie nie zostało wykazane, aby pozwany dopuścił się zaniechania obowiązku reakcji na konflikt w jakim uczestniczył powód. Powód poinformował administrację zakładu karnego o zaistniałym zdarzeniu ze znacznym opóźnieniem, a w toku postępowania niekonsekwentnie przedstawiał szczegóły związane z jego przebiegiem. Pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził natomiast, że fakt taki w ogóle miał miejsce. W tej sytuacji nie sposób dopatrzeć się naruszenia obowiązków i zasad funkcjonowania Zakładu Karnego wynikających z przepisów k.k.w. i rozporządzeń wydanych w trybie art. 249 k.k.w. Powód od razu został odizolowany od grypsującego współosadzonego, z którym miał konflikt, zapewniono jemu konsultację medyczną oraz wszczęto postępowanie wyjaśniające.

W apelacji od powyższego wyroku powód podniósł następujące zarzuty:

- naruszenia § 32 ust. 2 pkt 3, 4, 11 i § 44 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (Dz.U.2015.548, t.j. z dnia 2015.04.20) poprzez ich błędna wykładnię;

- naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny większości dowodów w sprawie, a zwłaszcza bezkrytyczne obdarzenie wiarygodnością zeznań świadków (funkcjonariuszy Zakładu Karnego w Ł.): P. Z., K. K., P. S., M. F. oraz R. K. przy całkowitym pominięciu, że wymienieni byli negatywnie nastawieni do powoda z uwagi na to, że powód zarzuca im jako funkcjonariuszom Zakładu Karnego w Ł. nieprawidłowe wykonywanie przez nich obowiązków służbowych m.in. poprzez niezapewnienie bezpieczeństwa podczas wydawania skazanym posiłku w w/wym. Zakładzie Karnym w dniu 10.08.2015 roku i daleko idące zainteresowanie określonym wynikiem postępowania (ustaleniem braku odpowiedzialności ich pracodawcy), a nadto wobec pominięcia przy ocenie tych dowodów, że świadkowie ci nie byli bezpośrednimi świadkami zdarzenia w którym urazu jądra prawego doznał powód, niesłuszne odmówienie waloru wiarygodności zeznaniom powoda wbrew treści materiału dowodowego i z naruszeniem wskazań doświadczenia życiowego, wyprowadzenie wadliwych wniosków z zeznań świadków w tym w/wym. funkcjonariuszy, a w szczególności tego, że brak jest podstaw do przyjęcia, że funkcjonariusze Zakładu Karnego w Ł. nieprawidłowo wykonywali swe obowiązki, podczas gdy z zeznań K. K. wynika, że wiedział iż pomiędzy L. O., a innym osadzonym doszło do konfliktu bezpośrednio przed wydaniem powodowi posiłku w dniu 10.08.2015 roku, a pomimo tego wbrew takiemu obowiązkowi nie był obecny przy wydawaniu posiłku później, które to zachowanie zostało usankcjonowane przez pozostałych funkcjonariuszy, w końcu błędnym ustaleniem, że na podstawie wywołanej do sprawy opinii biegłego urologa nie można przyjąć, że krzywda, której doznał powód (powstanie wodniaka jądra wskutek uderzenia) była tego rodzaju, ażeby uzasadniała zadośćuczynienie jej.

W konkluzji powód wniósł o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 60 000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia, -zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania w I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu wg. norm przepisanych, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu wg. norm przepisanych albo przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej za postępowanie apelacyjne wg. norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne, jak również ocena prawna przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przez Sąd Rejonowy, znajdują pełną akceptację Sądu Okręgowego. Stan faktyczny ustalony w I instancji Sąd odwoławczy przyjmuje za własny.

W pierwszej kolejności rozważenia wymaga zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., którego zasadności skarżący upatruje w błędnej jego zdaniem ocenie materiału dowodowego sprawy i w konsekwencji dokonaniu nieprawidłowych ustaleń w zakresie okoliczności w jakich powód doznał urazu przebywając w zakładzie karnym i nie powiązaniem tego zdarzenia z naruszeniem obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy służby więziennej.

Warto w tym miejscu podkreślić, że skuteczne postawienie zarzutu dokonania błędnych ustaleń, będących konsekwencją niewłaściwej oceny materiału dowodowego wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Wyrażenie przez stronę odmiennego poglądu, co do oceny poszczególnych dowodów jest jej prawem, jednakże możliwość przedstawienia innej wersji stanu faktycznego, nie świadczy jeszcze o nadużyciu swobodnej oceny dowodów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł wyrażonych w art. 233 § 1 k.p.c. i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Sąd Okręgowy nie dostrzegł eksponowanych przez apelującego uchybień w procedowaniu Sądu I instancji. Przede wszystkim należy podzielić wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocenę do braku wiarygodności zeznań powoda w zakresie okoliczności w jakich doznał on uszczerbku na zdrowiu podczas pobytu w zakładzie karnym. Wersja zdarzenia przedstawiona przez powoda nie tylko nie znajduje potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym sprawy, ale sama w sobie jest wewnętrznie sprzeczna i niespójna.

Nieścisłości dotyczą już samej daty zdarzenia. W pozwie powód podał, że urazu doznał w dniach 11 i 12 sierpnia 2015 roku, kiedy podczas wydawania posiłków został uderzony przez współosadzonego kulą w jądra. Składając pisemne oświadczenie podczas wizyty w ambulatorium w związku z udzieleniem mu pomocy przez Zespół (...) wskazał, że został uderzony w podbrzusze kulą inwalidzką, a datę zdarzenia określił na dzień 11 sierpnia 2015 roku, zaś w złożonej dwa dni później skardze do Centralnego Zarządu Służby Więziennej oraz w zeznaniu przed Sądem złożonym w dniu 7 lutego 2017 roku wskazał datę urazu na dzień 10 sierpnia 2015 roku. Z kolei na rozprawie w dniu 28 sierpnia 2018 roku powód zeznał, że opisanie zdarzenie miało miejsce w dniu 8 sierpnia 2015 roku.

Niezależnie od wyeksponowanych powyżej rozbieżności, żadna z przedstawionych przez powoda wersji zdarzenia nie daje się pogodzić z niekwestionowanymi nawet przez stronę skarżącą ustaleniami dotyczącymi faktów, które nastąpiły już po tym zdarzeniu. Nie jest bowiem sporne między stronami, że powód podczas spotkania z wychowawcą, która nastąpiła wkrótce po kłótni ze współosadzonym nie zgłosił mu żadnych dolegliwości, ani faktu doznania obrażeń. Co więcej, nie uczynił tego również wobec pielęgniarki w ambulatorium, a także kolejnego wychowawcy po przeniesieniu do innej celi. Nawet następnego dnia podczas wyjaśniania inspektorowi działu ochrony okoliczności w jakich doszło do konfliktu ze współosadzonym, powód nie zasygnalizował tej kwestii. W świetle zasad doświadczenia życiowego należy uznać zatem, że gdyby rzeczywiście powód doznał urazu w okolicznościach w jakich powołuje się w niniejszym postępowaniu, niewątpliwie poinformowałby o tym fakcie administrację zakładu karnego, a nade wszystko pielęgniarkę w ambulatorium, do którego został doprowadzony bezpośrednio po kłótni z innym osadzonym.

Wreszcie, twierdzenie powoda o tym, że omawianego uszczerbku na zdrowiu doznał na skutek przemocy od współosadzonego nie znajduje odzwierciedlenia również w treści zeznań świadków. Świadkowie P. Z., K. K. i P. S., którzy byli zatrudnieni jako funkcjonariusze więzienni w Zakładzie Karnym w Ł. zgodnie zaprzeczyli by powód doznał uszczerbku w związku z mającą miejsce podczas wydania posiłku kłótnią ze współosadzonym oraz by powód zgłaszał

po tym zdarzeniu jakiegokolwiek dolegliwości. Zeznali natomiast, że to powód był stroną agresywną i użył przemocy w stosunku do współosadzonego. Również złożone w charakterze świadków zeznania M. S., S. S., B. O., A. M., J. C., K. S., R. S., K. D., M. Z., S. G., którzy w okresie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy przebywali w tej samej celi więziennej z powodem nie potwierdzili, aby zdarzenie, z którego powód wywodzi swoje roszczenie miało w ogóle miejsce. Odmiennych w tym względzie zeznań świadka B. B. nie można traktować jako potwierdzenia twierdzeń powoda, gdyż nie przebywał on ze skarżącym w jednej celi i od niego bezpośrednio czerpie wiedzę o tym zdarzeniu.

Wobec powyższego nie budzi zastrzeżeń konkluzja Sądu Rejonowego, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza faktów przytoczonych przez powoda. Forsowana przez niego wersja zdarzeń, zgodnie z którą doznany przez niego uraz spowodowany został agresywnym zachowaniem współosadzonego przy biernej postawie funkcjonariuszy służby więziennej jest niezgodna nie tylko z zeznaniami zdecydowanej większości świadków, ale także sprzeczna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Podstawę odpowiedzialności pozwanego w niniejszej sprawie powód utożsamia z niezapewnieniem jemu bezpiecznych warunków przebywania w zakładzie karnym, w szczególności poprzez nieodizolowanie go od innych agresywnych w stosunku do niego osadzonych. Mając jednakże na uwadze, że poczynione w sprawie ustalenia nie odzwierciedlają twierdzeń powoda o faktach, z których wywodzi on swoje roszczenie odszkodowawcze, brak jest podstaw do kontynuowania rozważań w kierunku ewentualnego zaniedbania swoich obowiązków przez funkcjonariuszy służby więziennej i braku nadzoru ze strony administracji zakładu karnego. Powód nie zdołał bowiem wykazać, że doznany przez niego uszczerbek nastąpił w związku z przemocą ze strony współosadzonych, a tym bardziej, że doszło do tego na skutek naruszenia przepisów przez osoby, za które odpowiedzialność ponosi pozwany. Nie wykazano więc zarzucanego naruszenia § 32 ust. 2 pkt 3, 4, 11 i § 44 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (Dz.U.2015.548, t.j. z dnia 2015.04.20).

Ocena ta jest zasadna także wobec faktu, że skarżący niezwłocznie po zgłoszeniu dolegliwości otrzymał niezbędną pomoc medyczną. Miał zapewnioną właściwą opiekę lekarską i bezpośredni dostęp do niej, wdrożono także adekwatne do stanu zdrowia powoda i aktualnej wiedzy medycznej leczenie farmakologiczne oraz wykonano diagnostykę. Opóźnienie zaś wykonania zabiegu operacyjnego miało swoje źródło w przyczynach leżących wyłącznie po stronie apelującego, który odmówił zgody na jego przeprowadzenie. Prawdliwość i niezwłoczność zastosowanych względem powoda procedur medycznych potwierdziła także opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii i urologii.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1 sentencji.

W przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w wysokości 2 214 złotych (z podatkiem VAT) orzeczono na podstawie § 2 w związku z § 8 pkt 6 i § 16 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 68 ze zm.).